

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

FILOZOFIJA

Izpitna pola 2

Esej

Četrtek, 29. avgust 2024 / 120 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese naliveo pero ali kemični svinčnik.

Konceptna lista sta na perforiranih listih, ki ju kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola vsebuje 15 esejskih naslovov, od katerih izberite enega. Esej naj obsega najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 22.

V preglednici z "x" zaznamujete, kateri esej naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi esej, ki ste ga pisali.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.

Pišite v izpitno polo z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pred esej prepisite številko in naslov eseja, ki ste ga izbrali. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 3 prazne.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

L

Konceptni list

L

Konceptni list

Prazna stran

OBRNITE LIST.

NAVODILA ZA PISANJE ESEJA

Napišite esej, ki naj bo dolg najmanj 600 besed. Bodite pozorni na **analizo ključnih pojmov** (in na problematizacijo njihove samoumevnosti) ter na razlago in **argumentacijo stališč**, ki jih boste v eseju predstavili. Pri razlagi in utemeljevanju uporabite **konkretna primere**, oprite pa se seveda na **filozofske perspektive**, ki ste jih obravnavali na pripravah. V eseju obravnavajte **vsaj dva pogleda** na dani problem, pri čemer se od zdravorazumskega premisleka poskusite dvigniti do filozofskega mišljenja, ki premisli tudi **izhodišča posameznega pogleda**.

Vprašanje stvarnosti

1. Razpravljajte o trditvi: Tudi če ima determinizem prav in je vse določeno vnaprej, svoboda vendarle obstaja, saj imamo na izbiro, da usodo sprejemamo ali pa se ji upiramo.
2. Razpravljajte o trditvi: Besede niso slike, ki bi posnemale stvarnost, pač pa čopič, ki svet ustvarja.
3. Razpravljajte o trditvi: Smisel življenja je nekaj, kar si moramo ustvariti, ne pa nekaj, kar moramo najti.

Vprašanje spoznanja

4. Razpravljajte o trditvi: »Slikar hoče vedeti, kako stvari zaznavamo s čutili, filozof pa hoče vedeti, kaj so ... Toda če resničnost ni to, kar zaznavamo s čutili, ali lahko sploh vemo, ali obstaja kakšna resničnost?« (Bertrand Russell)
5. Razpravljajte o trditvi: Znanost je eden od načinov spoznavanja sveta, nikakor pa ne edini možni in tudi ne edini pravilni.
6. Razpravljajte o trditvi: Če neki trditvi ne moremo postaviti protiargumenta, to še ne pomeni, da je resnična.

Vprašanje morale

7. Razpravljajte o trditvi: Ker nam različne vrline narekujejo nasprotno ravnanje, si z njimi pri reševanju moralnih problemov ne moremo prav veliko pomagati.
8. Razpravljajte o trditvi: »Nobena splošna morala vam ne pove, kaj naj storite. Na svetu ni znamenj.« (Jean-Paul Sartre)
9. Razpravljajte o trditvi: Bolj ko razumemo, kaj osrečuje večino, več možnosti imamo, da ravnamo moralno.

Posameznik in skupnost

10. Razpravljajte o trditvi: Družba enakih možnosti je utvara, ker je doseganje ciljev pogosto odvisno od ekonomskih zmožnosti, te pa so odvisne tudi od pravice do dedovanja.
11. Razpravljajte o trditvi: Državne zakone je dovoljeno kršiti, kadar so v nasprotju s posameznikovo vestjo.
12. Razpravljajte o trditvi: Glavni namen kazni ni odvracati od zločinov, temveč prevzgojiti značaj storilcev.

Filozofija religije

13. Razpravljajte o trditvi: Če Bog obstaja, mora biti nujno dokazljiv.
14. Razpravljajte o trditvi: Bog ni nič drugega kot projekcija človeških idealov na nebo.
15. Razpravljajte o trditvi: Kdor ne verjame v boga, ne verjame v svetost lastnega življenja. (Swami Vivekenanda)

ŠTEVILKA IN NASLOV ESEJA

--	--

[illegible]

[illegible]

L

[illegible]

[illegible]

L

[illegible]

Prazna stran

Prazna stran